

ιδῶν τοῦτο, ἤρχισε νὰ ἐκβάλλῃ τρομερὰς κραυγὰς.

— Τί ἔχεις λοιπόν; τὸν ἠρώτησαν.

— Συλλογίζομαι, ἀπεκρίθη, τί θὰ ἐπάθαινα ἂν ἤμην μέσα εἰς τὸ βουρνούζιον μου.

* *

Σχολαστικός τις σπονδαστής Γερμανός, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, πεφυσιωμένος διὰ τὰ γράμματα τὰ ὁποῖα ἔμαθεν. Ἡμέραν τινὰ εἰς τὸ γεῦμα ἡ μήτηρ εἶχε παραθέσει τρία μόνου αὐγά. — Τόσα ὀλίγα, ἀφ' οὗ μάλιστα θὰ φάγῃ καὶ τὸ παιδί μας! εἶπεν ὁ πατήρ. — Ἄ πατερ μου, λανθάνεσθε, δὲν εἶναι ὀλίγα ἀφ' οὗ εἶναι ἕξ αὐγά. — Πῶς ἕξ; Δὲν βλέπεις; Ἐν, δύο, τρία. — Ναί, ἀλλὰ ἐν καὶ δύο καὶ τρία δὲν κάμνουσιν ἕξ; — Πολὺ καλὰ· τότε ἡ μητέρα σου θὰ φάγῃ τὸ ἐν αὐγὸν, ἐγὼ τὰ δύο, καὶ σὺ πλέον φάγε τὰ ἐπίλοιπα τρία.

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΜΟΥΣΑ ΔΡΑΠΗΤΙΣ⁽¹⁾

(Σάτυρα.)

Α'.

Δραπίτις, Μοῦσά μου, γυνὸς ὀλίγην εὐτολμίαν, ὀλίγην μόνον σὲ ζητῶ καὶ θὰ διατκεδάσῃς. Διότι δὲν ἀνέχομαι ποσῶς — μὰ τὴν μωρίαν — νὰ μένης εἰς δωμάτιον δασκάλου, καὶ νὰ σκάσης κατὰ κλειστός ἐντὶς αὐτοῦ τοσούτον ἤδη χρόνον μὲ λεξικά, γραμματικὰς καὶ μέ... μ' αὐτὰ καὶ μόνον.

Σὺ, ἥτις ἄλλοτ' ἔσπευδες, ἔπου ζῶή σ' ἐκάλει, φαιδρά, γενναία, εὐσταλής, ἐλπίζουσα, θαρρόυσα, ἡ βλέμμα ἔχουσα γοργόν, ἡ τὴν ψυχὴν μεγάλη, ὦ τοῦ Ὁμήρου σύντροφος καὶ τοῦ Πινδάρου Μοῦσα, ὦ πατρίτις τοῦ Βύρωνα τοῦ κεραυνοῦ ἐκείνου, τοῦ Ἀντῶν μαύρη κόλασις, ψυχὴ τοῦ Αἰμαρτίου,

Πῶς, παιδική μου φίλη, πῶς ἀπώλεσας τὸ σθένος, δι' οὗ Ὀλύμπους ἐπλάττες καὶ εἴτα παραδείσους; Τί ἔγινεν ἡ ἄλλοτε περιπαθὴς παρθένος, τοῦ ἔρωτος ἡ ἀηδῶν, ἡ ἀλκυὼν τοῦ μίσους,

(1) Ἐκ τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἀνεκδότου σατυρικοῦ ποιήματος τοῦ κυρίου Ἰωάννου Καμπούρογλου, δημοσιεύομεν ὑπ' εὐθύνῃν του ὀλίγους στίχους ἐκ τῆς ἀρχῆς, νομίζοντες ὅτι διὰ τοῦτου δὲν φαινόμεθα ἀποδαγόμενοι τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ ποιητοῦ, ὡς ἰδίαις ἡμῶν ἰδέας.

θρηνηῶσα, ὅταν, κύματα θαλάσσης ἀφρισμένης, τὰ μῖση κατεθρύοντο κατὰ τῆς εἰμαρμένης;

Τί ἔγινεν ἡ ἄλλοτε γλυκύθυμος παρθένος, κρατοῦσα κυματίζουσαν τὴν ἐθνικὴν σημαίαν, πρὸς ἣν τὸ βλέμμα ἔστρεφεν ὁ Ἕρως τεθλιμμένος, ἐκ βάθους σόρων τῆς ψυχῆς φωνὴν οὐχὶ ματαίαν; Τί ἔγινε, τί ἔγινεν ἡ Τουρκομάχος κόρη, ἥτις ἠσπάσθη τὸν σταυρὸν καὶ ἤρπασε τὸ δόρυ;

Περιδεῖς, ἀδύνατος, ὡχρὰ καὶ μελαναίμων, ἴδετε τὴν! βλέμμα σθεστὸν πλανῶ ἐντὸς δακρύων καὶ τρέμει μήπως φωραθῇ δακρύουσα ἡ τλήμων, διότι θὰ ἐπιπληχθῇ ὑπὸ φρουρῶν ἀγρίων. «Τὸν Βύρωνα ἀναπολεῖς καὶ κλαίεις; θὰ τῇ εἴπουν, Δὲν θέλομεν βομαντισμοὺς ἡμεῖς· αὐτὰ μᾶς λείπουν!»

Ἐμάρανεν τὸ κάλλος σου, ὦ Μοῦσα, εἰ δασκάλου· τὰ ὄνειρά σου ἔσβεσαν καὶ τὰς κρυφὰς ἐλπίδας. Κονιορτοσκεπῇ αὐτοὶ ἀρέσκουσι τὰ κάλλη· δὲν εἶδες τοῦ Ὁμήρου τῶν ποτὶ σε τὰς σελίδας; Τοῦ παρελθόντος ἀνθρώπου, διὰ τοῦ παρελθόντος φονεύουσι τὸ αὐριον, κακοῦργοι τοῦ παρόντος.

Ἄφες αὐτοὺς! μετανοεῖς; τὸ μέτωπόν σου κρούεις; Ἐγείρου, σὲ ἐπάτησαν· ἀλλ' εὐτυχῶς ταχέως τὸ λάθος σου ἐνόησας. Ἐλθε, μὴ τοὺς ἀκούης. Μολύνει εἰς τὰ χεῖλη των τὸ τῶν προγόνων κλέος, μολύνει ἡ ἀλήθεια... Τί λέγω! ἀληθείας αὐτοὶ, αὐτοὶ νὰ εἴπωσι! Βαθαὶ τῆς εὐπιστίας!

Μαστίγωσις, μαστίγωσις, μὰ τὸν Θεόν, τοῖς πρέπει! Ὅσοι θρηνεῖτ' εἰς ποιητῶν ἀποθανόντων μνήμα, ἔσοι ἀκόμῃ ψάλλετε τῶν Σούτσων μας τὰ ἔπη, καὶ λέγετ', ἐνθουσιάζοντες τὸν Ζαλακώσταν, — κρῖμα! λάβατε τώρα μάστιγας, κτυπᾶτε τοὺς δασκάλους, διότι εἶνε δῆμιοι τῆς δόξης καὶ τοῦ κάλλους.

Τὸ κάλλος τῆς ποιήσεως αὐτοὶ τῆς ἐλευθέρως λυσσῶντες μὲ τοὺς ἔνοχας ἐπέπεσαν καὶ φθείρουν. Ὡς θιναί, ἅμα τὸ φῶς ἐκλείψῃ τῆς ἡμέρας εἰς ἀμαθείας παχυλῆς τὰ σκότη βῆμα σόρουν καὶ τῶν μεγάλων ποιητῶν τοὺς τάφους ἀνορύττουν καὶ τρώγουσι τὴν μνήμην των, κι' ὁ εἰς τὸν ἄλλον [πλήττουν.

Ἐλθε, ὦ Μοῦσα, φύγωμεν μακρὰν τῆς φωλεᾶς των. Ἀπόβαλε τὰ ῥάκη σου, ἐνδύθητι πορφύραν κ' ἐλθε φαῖδραὶ νὰ φύγωμεν. Ἀκούεις τὰς φωνὰς των; Θεὸς τρελλὴν σ' ἀποκαλοῦν· μὴ λησμονῆς τὴν [λύραν! Ἐλθε... ἐλθε... κατόπιν μας μ' ὅσας δυνάμεις ἔχει καὶ πνευματικῶν ὁ φοβερός Ἀμουσιάρχης τρέχει.

Ἀλλ' ὅμως τὸν βαρύνουσιν οἱ ἄμετροί του στίχοι.
Πῶς ὑπηγόρευας αὐτῷ τοσαύτας χιλιάδας;
Ἰδοὺ, ἰδοὺ μᾶς κυνηγεῖ... ἰδοὺ... Ἄν ἔχῃ τύχη!
ὦ! τὸν ἐφόρτωσας πολὺ μὲ Κ α τ σ α ν τ ω ν ι ᾶ δ α ς.
Εἰπέ μοι, ἀθεόφοβη, πῶς δὲν τὸν ἐλυπήθης;
Φεῦ, ἀχθερόρος ἔγινε τῶν στίχων ὁ εὐήθης!
Μοῦσα, ἐσώθηνεν. Ἐμπρός! καὶ λάβε θάρρος νέον.

Ἡ ἐκτελεστικὴ αὐτῶν ἀπίκαμ' ἐξουσία.
ἀπέκαμεν ὁ ποιητὴς Ἀμουσιᾶδος πλέον.
Ἄς ἀναπνεύσωμεν μικρόν. ὦ, τί λαμπρὰ πρωΐα!
Ὅποια ἀναπτέρωσις! Ἡ ποίησις ἐσώθη.
Ὁμοῦ δ' ἐλπιδίς, ὄνειρα, ἀνάμνησις καὶ πόθοι.

B'.

Ἰνα μᾶς ἐπισύρῃσιν, ἀγῶνας προκηρύττουν.
Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον σιγᾶται τὸ πλῆθος,
τὴν μαρμαρίνην κλίμακα πολλῶν οἱ πόδες πλήττουν.
καὶ ὅλοι ἀναδύνουσι μὲ εὐχαρί τὸ ἔθος.
Ἦδη φωνὴ εἰσηγητοῦ ἤχεϊ ἐν τῇ αἰθούσῃ.
καὶ πάντες ὑπομένουσι καὶ ἀνυπομονοῦσι.

Τίς ἄρά γε ὁ ποιητὴς ὁ μέλλων νὰ νικήσῃ;
Εἰς ποῖον περιέχεται δελτίον τ' ὄνομά του;
Ἡ δάρνη τίνας μέτωπον δικαίως θὰ κοσμήσῃ;
Τὸ πλῆθος ἀνυπομοναῖ' ἡ περιέργειά του
Εἰς τῆς αἰθούσης τὴν πολλὴν θερμότητ' ἀνεπλήχθη,
ἀφοῦ τῆς εἰσηγήσεως τὸ βέβανον ἠνέχθη.

Ὀλίγον περιμένετε! Ἐκεῖ εἰς τὴν γωνίαν
μορφὴ ὑπάρχει πελιδνὴ, ἰδρῶς τὴν περιδρέχει.
τὰ ὄμματά της φοβερὰν ἐκφράζουν ἀγωνίαν...
Αἶ, δέν μοι λέγετ' ἡ μορφὴ ἐκεῖνη πῶς ἀντέχει;
Ἐκεῖνος εἶν' ὁ ποιητὴς! προσμένει τὰς χιλιάδας,
ὥσπερ ἡμερομίσθια βαναύσου ἐργασίας.

—Καὶ πῶς; γνωστὸς ὁ ποιητὴς; — Ἦκούσθη τ'
[ὄνομά του
εἰς τὰς πλατείας μαθηταί, ὡς λέγουσιν, Γυμνασίου
τρανώς τὸ δικηρύξαν. — Ἀλλὰ τὸ ποῖνμά του;
—Εἶν' ἔπος' πραγματεύεται σαφῶς τὸ περὶ βίου
καὶ μέλλοντος τῶν περ' ἡμῶν γνωστῶν βλαχαιομένων,
ποίημα γνῶσιν τῶν βουῶν τῆς Ἀστικῆς ἐμφαίνον.

Καὶ τέλος ὁ Εἰσηγητὴς βραχνὸς καὶ ξηροδόχων,
(διότι τὸ ποτήριον τοῦ ὕδατος ἐσώθη)
μᾶς ἀπαγγέλλει ἱκανοὺς ἐκ τῶν τοῦ ἔπους στίχων
καὶ λέγει ὅτι εἰς αὐτὸ τὸ γέρας ἀπεδόθη.
Ὁ Πρῶτανις ἀνέρχεται τὸ βῆμα ἵν' ἀνοίξῃ
τὴν δελτον καὶ τοῦ ποιητοῦ τὸ ὄνομα κηρύξῃ.

Ἀς φύγωμεν! Ἡ πελιδνὴ μορφὴ ἰδοὺ προβαίνει.
Δέν θέλομεν ν' ἀκούσωμεν τὸ ὄνομά της ποῖον.
Κρῖμα ἡ δάρνη! Κεφαλὴ τοιαύτη ἐστεμμένη
τοῦ τάφου τῆς ποιήσεως εἶν' εὐτελὲς μνημεῖον.

Κρῖμα ἡ δάρνη! Ἐστεψεν ἐδῶ ἡ μετριότης
τὴν φίλην μετριότητα. Ὡραία ἀστειότης!

Σταθῆτε, ὦ ἀνίεσσι, τὴν δάρνην σεβασθῆτε,
ἥτις τὴν μνήμην ἔσταψε καὶ τὴν θραυσθεῖσαν λύραν
τοῦ Χαλκώστα ἄλλοτε. Ἀνίεροι, σταθῆτε.
Ἄλλ' ὄχι, ὄχι, σπεύσατε νὰ εἴρετε τὴν θύραν.
ταχέως νὰ ἐξέλθῃτε κυρτοί, κατηγχυμένοι.
Ναὶ, φύγετε, τοῦ ποιητοῦ κατάρρα σᾶς προσμένει.

Γ'.

Τῇ ἀληθείᾳ νόστημον νὰ χάνω τόσους στοίχους
περὶ ἀγόνων ὁμιλῶν ποιητικῶν ἀγώνων.
Ἀφίσσωμεν τοὺς δυστυχεῖς δασκάλους μας ἡσύχους.
Εἶν' ἡσυχία σάρακος τὸ ἔργον των τὸ μόνον.
Βυθίζοντ' εἰς τὴν ἔδραν των, καθὼς εἰς τραπέζιου
τὸν πόδα σάραξ εἰσχωρεῖ μετὰ τριγμοῦ νυκτίου.

Ἄς χαίρωνται, ἂν δύνανται χαρὴν νὰ αἰσθανθῶσι.
Τοῖς ἐγγυῶμαι πῶς κἀνείς δὲν θέλει τοὺς πειράζει
εἰς τὸ ἐξῆς' ἄς χαίρωνται τὸ γῆρας των! καὶ ὅσοι
νεύζουσιν ἔτι, ὁ Θεὸς νὰ τοὺς διαφυλάξῃ.
Τοῖς εὐχομ' ἔργον πώποτε νὰ μὴ ἐπιβαρύνῃ
τὴν ἀσθενῆ των κεφαλὴν, καὶ ὅ,τι εἶν' ἄς γίνῃ!

Κατ' ἔθος δεσμοφύλακος τοῦ πνεύματος, ἄς ἔχουν
ἀναπνεύσασιν τὴν πτωχὴν συνείδησίν των ὅτι
φιλόανθρωπόν τι στάδιον σωφρόνως διτρέχουν,
καὶ, τέλος, εἰς τὸ στάδιον αὐτὸ δὲν εἶν' οἱ πρῶτοι.
Σπανίως νὰ συγκοινωνοῦν μὲ τὸν δεσμώτην πρέπει,
ὡς δεσμοφύλακες πιστοί, καὶ ἄς βραδεύουν ἔπη.

Ἰδέτε τὸ ἀνάγλυφον ἐκεῖνο τὸ βαδίζον!
Ὁ Κακοστράτις εἶν' αὐτός' οὐκ ἀρχαιοδίφου,
μὴ ἔχων μνήμην, σχέδια, φωνήν, μηδὲν ἐλπίζων,
ἄχρους ψυχρὸς, ἀλάλητος, ἀρχαίου ἀναγλύφου
προορισμὸν θὰ ἐκπληροῖ ἐντὸς τῆς κοινωνίας
εὐθύνων τὴν διάνοιαν πρὸς παλαιὰς εὐκλείας.

Μὲ τὰ τετράδια τοῦ Boeckh ὁ Θρασυκλῆς προβαίνει
σοφίαν ἑτερόφωτον μὲ θράσος ἐκτυλίσσων.
Σωρεῖα χάνων φοιτητῶν ἐνώπιόν του χαίνει
καὶ θεωρεῖ τὸν κολοῖν πρὸς τὸν ταῦνα ἴσον.
Θαυρεῖτε! ἂν ἀπέθανε τὸ σῶμα τοῦ Βοιρχίου
εἶν' ἡ ψυχὴ του. ἡ ψυχὴ τοῦ Πανεπιστημίου.

Ὁ Δασυμύσταξ ἔρχεται κομίζων ὑπὸ μάλῃς
Λατινικὴν γραμματικὴν εἰς στίχους γεγραμμένην (!)
«Τὸ *gestis iuris*, ἐκφωναῖ πασῶς μὴ ἀμφιδάλῃς
ὡς τὸ *securis* κλίνεται.» Καὶ μὲ φωνὴν πνιγμένην
φωνάζει «τὴν κακόρρυθμον μισῶ π ε ν τ α π ο δ ί α ν.»
Τίς οἶδαν! ἴσως συμπαθεῖ πρὸς τὴν τετραποδίαν

Ἴδού κι' ὁ Ἕλληγ-Κούρτιος· πλήρεις ἀρχαιοτήτων
 θυλάκους ἔχει δώδεκα καὶ προχωρεῖ βραδέως·
 Ἐάν κι' αὐτὸς καθηγητὴς δὲν ἦτο, τί θὰ ἦτον;
 Ματαίως τὴν ἀπάντησιν ἀναζητῶ ματαίως.
 Πολὺ καλὰ τὸ παρελθὸν λοιπὸν ἄς ἀνασκίπτῃ
 κ' ἐλεύθερος εἶν' εἰς αὐτὸ τὸ μέλλον του νὰ θάπτῃ

Ἐκθάλετο τὸν πῖλον σας! Φιλόσοφος προβαίνει.
 Εἶν' ὁ Κοζᾶς· στεργῶς κρατεῖ τὴν δαῖδα τῆς σοφίας,
 ἀλλ' ὅμως δὲν παρατηρεῖ πῶς εἶν' αὐτὴ σδεσμένη.
 — Συνεῖθισε νὰ προχωρῇ ἐν μέσῳ τῆς σκοτίας —
 Μέγας περὶ ἀνθρώπου! καὶ τύραννός δὲν φοβεῖται,
 καὶ δε' αὐτὸ φιλόσοφος βαθὺς ἀποκαλεῖται.

Κατόπιν ἄλλοι ἔρχονται, κατόπιν ἄλλοι πάλιν.
 Εἶν' ἀτελεύτητος σειρὰ, ὡς στίχοι Κρητιδὸς
 (δὲν εὖρον παρομοίωσιν προχείρως τὴν ἄλλην.)
 Τὸ γένος εἶνε ἔμοιοι, διάφοροι τὸ εἶδος.
 Ὡ τῶν γραμμάτων μας φρουροί, φρουροί κακοιμημένοι
 δὲν ἐξυπνᾶτε; ἡ αὐγὴ ὡς πότε θὰ προσμένῃ;

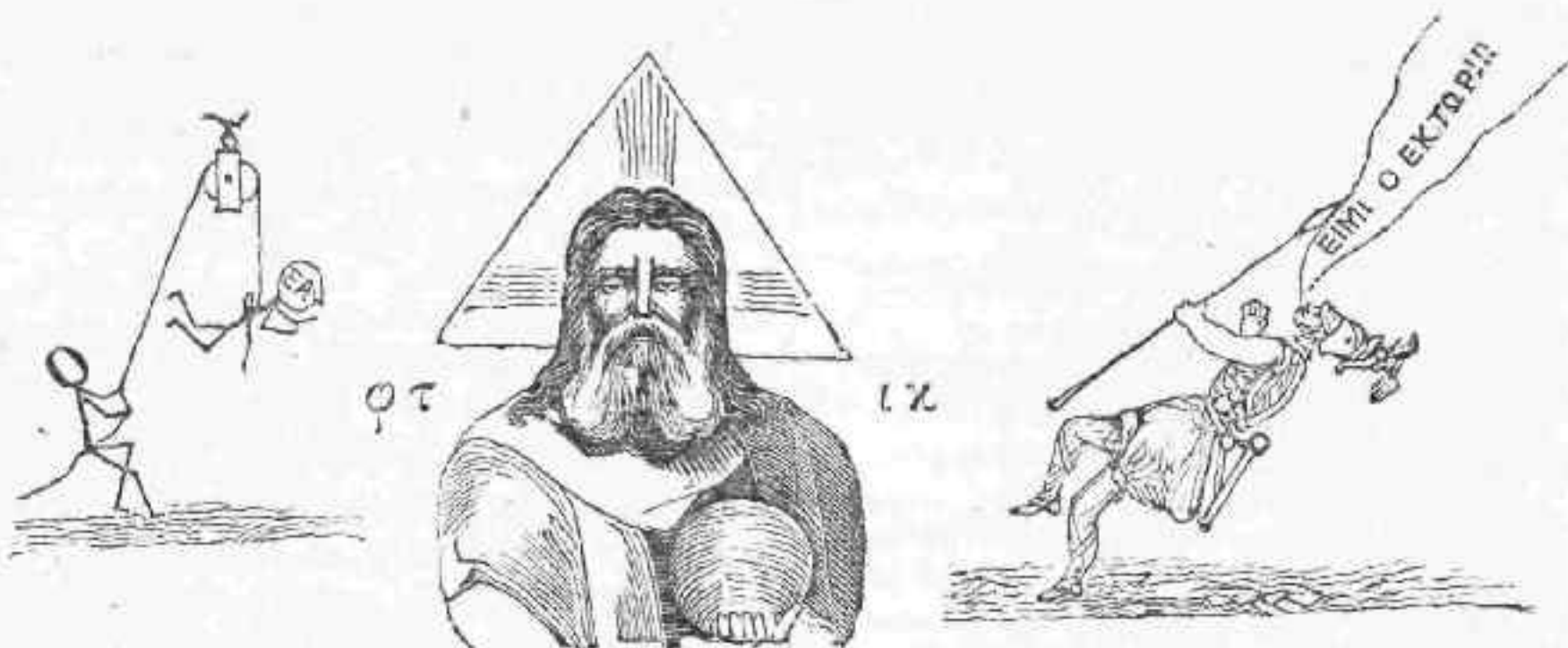
Δὲν σᾶς προσμένει! Ἐλαμψεν ὁ ἥλιος. Ἡμέρα,
 ἡμέρ' ἀνέτειλε λαμπρά· ἤμπρὸς ἡμῶν ἀπλοῦται
 εὐρύς ὁρίζων κ' ἡ ἐλπίς γεννᾶται θερμότερα.
 Καὶ σεῖς κοιμᾶσθε· οὐδ' ἐλπίς, οὐδ' ὄνειρόν τι, οὔτε
 τῆς χαλιδόνος τὰ πτερὰ τὸν ὕπνον σας ταράττει.
 Ἄν ἐγνωρίζατε κἂν τί ἡ Μοῖρα σᾶς φυλάττει!

Βλέπω τινὰς πρὸ τῆς αὐγῆς ξαθύμως χασμωμένους.
 Ἄ! ἐφημέρωσε; καλὰ! ἀλλ' ἐνωρὶς νομίζω...
 Ὡθεῖ καὶ διὰ τοῦ ποδοῦ τοὺς ἄλλους κοιμωμένους.
 «Ντὶ Δία, ποῦ εὐρίσκομαι ἀκέμνη δὲν γνωρίζω.»
 Καὶ διὰ νὰ πεισθῇ καλῶς τὴν θέσιν του πῶς ἔχει,
 πάλιν κοιμᾶτ' ἀμέριμνος — καὶ ὁ μισθὸς του τρέχει.

Μοῦσα δραπετίς μὴ γελᾷς. ὦ! ἀκριβὰ πληρώνει
 ἡ ἀρετὴ τὰς εὐτυχεῖς στιγμὰς τῆς ψευδαπάτης.
 Μυρίους πόθους εὐγενεῖς ἀπάτη μία μόνη
 μαραίνει. — Μοῦσα, διατί τὰ θέλη σου φυλάττεις;
 Ἄ! κλαῖεις! Φαῦ! εἰς δάκρυα ἐκχύνοντ' αἱ δάμναι!
 Κλαῦσε! Αὐτοὶ οἱ γέροντες διδάσκαλοι μας εἶνε.

ΙΩ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ.

ΓΡΙΦΟΣ

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΤΩ Ε΄. ΦΥΛΛΑΔΙΩ ΓΡΙΦΟΥ.

Ἡ ἀνεπιτυχὴς ἐκλογὴ ὑποθέσεως μέγα ἐλάττωμα ἐν τῇ δραματικῇ ποιήσει.

(ΙΑΝ ἐπὶ Τύχης. — ἐκ ΛΟ γῆ ὑπὸ ΘΕΣ. — ΕΟΣ μέγα. — Ε λά. — Τ. — ὄμμα ἐν ΤΙ. — Δράμα — Τ — οἶχοι. — Πτ εἰς σί.)